

Remetei Filep Zsuzsa¹:

Az állami támogatások versenyszempontú ellenőrzése az új EU tagállamokban a bővítést követően

A Versenytükör a versenypolitika legszélesebb területéről próbál képet adni az olvasóinak. Nem csak a GVH hatáskörébe tartozó versenyjogi kérdéseket megvitató tanulmányoknak adunk helyt, hanem célunk egy-egy „vendégcikk” megjelentetése is. Először – és vélhetően nem utoljára – a közösségi versenypolitika azon kiemelkedően fontos területét mutatjuk be, amely sok szempontból újszerű Magyarországon, s egyben az EU csatlakozási tárgyalások egyik legkényesebb témájának mutatkozott.

A támogatások ellenőrzése az EU-ban és Magyarországon

A tíz új tagállam 2004. május 1-jei EU csatlakozása számos okból mérföldkő volt az európai történelemben. A német újraegyesítéssel megvalósuló tulajdonképeni EU-bővítés bizonyosan példát mutató egy szocialista gazdaságpolitika közös piacba történő integrálása tekintetében, ám a német példa két ponton is eltér a közelmúlt bővítési folyamatától: a volt NDK, az NSZK-val történt egyesülése folytán lett az EU tagja, így hatalmas mértékű humán és pénzügyi erőforrás, többek kö-

zött jelentős mértékű állami támogatás is jutott a volt NDK-ba. Ennek ellenére a eredmények nem teljesen váltak valóra, az iparban foglalkoztatottak száma még ma sem megfelelő, míg a munkanélküliek aránya jóval nagyobb, mint Nyugat-Németországban.

Az EU-hoz nemrégiben csatlakozott, volt szocialista államok külső forrásból sokkal kevesebb pénzügyi támogatásra számíthatnak, mint Kelet-Németország. Másfelől, ezek az államok nem hirtelen és váratlanul veszítették el versenyképességüket hagyományos piacaikon, mint ahogy ez a nyugatnémet márka bevezetése következtében Kelet-Németországgal történt. A most csatlakozott államok-

nak több mint egy évtized állt rendelkezésükre a tervgazdaságról a működő piacgazdaságra való áttérésre. Az 1993-ban meghatározott koppenhágai kritériumok egyikét, a piacgazdaságra való áttérést, a csatlakozási tárgyalások tanúsága szerint valamennyi csatlakozó állam teljesítette. 2002 végére – az Unió álláspontja szerint – az intézményi stabilitás, mint politikai feltétel és a csatlakozás gazdasági feltétele, az Unióban folyó versenyben való helytállás képessége is teljesült. Ezek a következtetések azokon a tényeken alapulnak, hogy valamennyi csatlakozni szándékozó állam közelítette nemzeti jogszabályait a közösségi acquis-hoz.

EK Szerződés 87. cikk (1) bekezdése
„Ha a jelen Szerződés másként nem rendelkezik, összeegyeztethetetlenek a közös piaccal azok a bármilyen formájú állami vagy állami forrásból biztosított támogatások, amelyek bizonyos vállalatoknak vagy egyes áruk termeléséhez nyújtott kedvezményekkel a versenyt torzítják, vagy azzal fenyegetnek, feltéve, hogy a tagállamok közötti kereskedelmet befolyásolják.”

Az állami támogatások területén ez a folyamat eddig egyedülálló mértékben zajlott le. A folyamatot nehezítette, hogy az állami támogatások közösségi szabályozása nem tartalmaz konkrét definíciót sem az állami támogatás fogalmára, sem az összeegyeztethető támogatások körére. Ez arra vezethető vissza, hogy a támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségéről való döntés – tagállami támogatások esetében – az Európai Bizottság kizárólagos hatásköre, amely az Unió egyéb céljait is szem előtt tartva folyamatosan alakítja politikáját.

Az Európai Megállapodások sem pontosították az új tagállamok kötelezettségeit kellő részletettséggel a közösségi állami támogatási szabályok végrehajtása tekintetében. Ugyanakkor az Unió részéről a csatlakozó országokkal szemben határozott elvárás volt, hogy olyan rendszert építsenek ki az állami támogatások versenyszempontú ellenőrzésére, amely a Közösségéhez hasonló, azaz hozzanak létre egy központi szervet, amely a támogatások előzetes engedélyezéséért felelős. Ehhez az országok többségében – így Magyarországon is – szükség volt arra, hogy az eljárási szabályok mellett a közösségi anyagi jogi szabályokat is kihirdessék, mivel a nemzeti jogrend nem tette lehetővé

¹ A szerző a Pénzügyminisztérium Támogatásokat Vizsgáló Irodájának munkatársa; a cikkben foglaltak nem tekinthetők a minisztérium álláspontjának.

a közvetlen hivatkozást az uniós szabályokra.

Ebben a kissé zavaros, a követelményeket nem pontosan definiáló környezetben az újonnan csatlakozott országok különböző, az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat (törvény, végrehajtási rendeletek, tájékoztatók stb.) fogadtak el, amelyek az uniós szabályok változásához való igazodás, illetve az alkalmazás során kialakult gyakorlat alapján számos esetben módosítottak, így azok végül csak csekély mértékben tértek el egymástól.

Magyarországon először eljárási szabályok kerültek elfogadásra², kötelezővé téve a támogatási tervezetek pénzügyminiszter felé történő előzetes bejelentését és engedélyeztetését. Két évvel később, a transzparencia növelése érdekében, újabb kormányrendelet³ léptett hatályba, amely már anyagi jogi szabályokat is tartalmazott, tulajdonképpen az uniós acqius összefoglalásaként.

Az ellenőrzési rendszer „középpontjában” a nemzeti, támogatásokat vizsgáló hatóságok álltak, amelyek a Bizottság feladatkörét biztosították nemzeti szinten. Ezek a nemzeti hatóságok és véleményezési gyakorlatuk kulcsfontosságúak voltak a

jogközelítés folyamatában. Szerepük a csatlakozás után átalakult, általában az állami támogatási ügyek nemzeti koordinátorai lettek. Jól képzett, tapasztalt szakembereik igen jelentős szerepet töltenek be az Európai Bizottság és a nemzeti támogatást nyújtó szervek közötti kapcsolattartásban, kooperációban.

Magyarországon a Pénzügyminisztérium szervezeti keretein belül került 1999 tavaszán felállításra a Támogatásokat Vizsgáló Iroda (TVI). Az Iroda jelentős szerepet töltött be a hazai támogatási rendszer ellenőrzésének kialakításában, a versenyszabályok tudatosításában, a csatla-

kozási szerződés tárgyalásában, illetve annak végrehajtásában. Csatlakozás óta szerepe változott, ám jelentősége korántsem csökkent.

A 2004. május 1-jén hatályba lépett új hazai eljárási rend a TVI feladataként határozza meg – többek között – a hazai támogatási intézkedések engedélyezésével összefüggő feladatokat, azaz

- az Európai Bizottság felé történő bejelentések koordinálását,
- az előzetes bizottsági engedélyt nem igénylő,
- a csoportmentességi rendeletek hatálya alá tartozó támogatások ellenőrzését,
- a támogatást nyújtó szervek tájékoztatását,
- a Csatlakozási Szerződés végrehajtásából eredő feladatok teljesítését, valamint
- a Verseny Főigazgatósággal való kapcsolattartást, együttműködést.

	A TVI által kiadott vélemények száma
1999	46
2000	197
2001	360
2002	211
2003	272
2004	224 (csatlakozás óta 81)
2005	104

Természetüknél fogva, az állami támogatási eszközök az állami szférától a magánszféra felé előnyt közvetítenek. A Bizottság bizonyos indokolt, és a közösségi politikákkal összhangban lévő esetekben, az általa szabott szabályok betartása esetén engedélyezi a támogatás nyújtását. A támogatás nyújtása során azonban számos probléma fordulhat elő, mint például egy projekt elszámolható költségeinek téves számolása, vagy a kumulációs szabály figyelmen kívül hagyása, amely végül a támogatás visszafizetetéséhez vezethet. A Bizottság minden bizonnyal nincs/nem lesz abban a helyzetben, hogy valóban valamennyi nemzeti támogatási programot és egyedi támogatást ellenőrizzen, ezért az Unió által kitűzött célok sikere tekintében sok múlhat a nemzeti támogatásokat ellenőrző hatóságok hatékony közreműködésén és szigorán a nemzeti támogatási szabályok következetes érvényesítése által.

Az új tagállamok új problémái

Magyarország EU-tagsága a hatályos közösségi rendeletek közvetlen alkalmazásával jár. Az eljárásról szóló 659/1999 EK tanácsi rendelet⁴, valamint a csoportmentességi rendeletek (de minimis⁵, KKV⁶, képzés⁷, foglalkoztatás⁸, vidékfejlesztés) közvetlenül alkalmazhatóak a csatlakozás napjától. A relatív kis összegű támogatást biztosító támogatási programoknak komoly jelentősége van a szűkös költségvetéssel rendelkező új tagállamokban, annak ellenére, hogy a túl sok alacsony költségvetésű támogatási program átláthatóságának biztosítása nehezebb mind a támogatást nyújtók, mind a kedvezményezettek részére, beleértve az igencsak remélt új befektetőket is. Figyelembe véve az EU Strukturális Alapjaiból biztosított forrásokat is, az előbbi célokra nyújtott támogatások szintén kulcsszerepet játszhatnak. Amennyiben azonban egy ilyen támogatási program nem minősül a Bizottsághoz történt bejelentés alapján létező támogatásnak, az új tagállamoknak lehetősége van rövid időn belül – többek között – a csoportmentességi rendeletek valamelyikének hatálya alá tartozó támogatási programokat kiírniuk.

A csoportmentességi rendeletekben meghatározott feltételeknek mindenben megfelelő támogatási intézkedések esetében ugyanis nincs szükség az Európai Bizottság előzetes engedélyére. A tagállam az adott támogatási programot annak hatályba lépése után, a csoportmentességi rendeletben meghatározott határidőn belül köteles az Európai Bizottság felé, tájékoztatás céljából megküldeni. Az Európai Bizottság természetesen ezekben az esetekben is vizsgálhatja a bejelentett támogatás közösségi szabályokkal való összeegyeztethetőségét, és felhívhatja a

⁴ A Tanács 1999. március 22-ei 659/1999/EK rendelete az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról

⁵ A Bizottság 69/2001. számú rendelete a Római Szerződés 87. és 88. cikkében foglalt állami támogatási szabályok alkalmazásáról a csekély összegű támogatások vonatkozásában (HL L sorozat 10. szám; 2001.01.13.)

⁶ A Bizottság 70/2001. számú rendelete a Római Szerződés 87. és 88. cikkében foglalt állami támogatási szabályok alkalmazásáról a kis- és középvállalkozások vonatkozásában (HL L sorozat 10. szám; 2001.01.13.)

⁷ A Bizottság 68/2001. számú rendelete a Római Szerződés 87. és 88. cikkében foglalt állami támogatási szabályok alkalmazásáról a képzési célú támogatások vonatkozásában (HL L sorozat 10. szám; 2001.01.13.)

⁸ A Bizottság 2204/2002. számú rendelete a Római Szerződés 87. és 88. cikkében foglalt állami támogatási szabályok alkalmazásáról a foglalkoztatási célú támogatások vonatkozásában (2002.12.12.)

² A vállalkozásoknak nyújtott állami támogatások előzetes bejelentési kötelezettségéről és annak Európai Megállapodással való összhangjának vizsgálatáról szóló 76/1999. (V. 26.) Korm. rendelet

³ A vállalkozásoknak nyújtott állami támogatások tilalma alóli mentességek egységes rendjéről szóló 163/2001. (IX. 14.) Korm. rendelet

tagállamot annak módosítására is, ennek ellenére az eljárás egyszerűbb és így gyorsabb is.

Ha egy új, létező támogatási listán nem szereplő támogatási intézkedés nem csoportmentességi rendelet alapján kerül meghirdetésre, akkor azt a Bizottsággal előzetesen engedélyeztetni kell. E folyamat legkevesebb 2-6 hónapot vesz igénybe, amely idő alatt a támogatás nem nyújtható (standstill clause). A támogatásokat ellenőrző tagállami hatóságoknak a csoportmentességi rendeletek alapján történő támogatási programok kialakításában való közreműködése lehet tehát az egyik olyan terület, ahol mind a tagállami támogatást nyújtó szervek, mind az Európai Bizottság munkáját nagymértékben megkönnyíthetik.

Új tagállamok nehézségei:

- csatlakozás előtt is már létezett támogatások kezelése
- nagy mennyiségű szabályozás, mely csak részben hozzáférhető magyarul
- szigorú, előzetes brüsszeli engedélyezési eljárásrend
- hiányzó regionális támogatási térkép

Az újonnan csatlakozott országokban gondot okoz, hogy a teljes acquis – különösen a bírósági ítéletek és egyéb szövegek, mintegy 90 ezer oldal – még nem érhető el valamennyi új hivatalos nyelven. A szabályok hatályos szövegét a Hivatalos Lap különkiadásában kell közzétenni. Az új tagállamok, valamint a Bizottság közösen készítik a fordítást. Míg a csatlakozás időpontja előtt a nemzeti szabályozásban találhattak értelmező rendelkezéseket a támogatást nyújtók és a kedvezményezett vállalatok, addig csatlakozás után – a fordítások elkészültéig – mind az új tagállamok adminisztrációja, mind a bírói testületek a sajátjuktól eltérő hivatalos nyelven készült anyagokat kell alkalmazzanak, tekintettel arra, hogy a nemzeti állami támogatási joganyag jelentős része a közösségi jog elsőbbsége folytán hatályát kellett veszítse a csatlakozás időpontjában.

Magyar nyelvre a hatályos állami támogatási rendelkezések jelentős része, ám nem a teljes joganyag, a Bizottság által és többségében a TVI szakmai lektorálásával már a csatlakozás időpontja előtt lefordításra került.⁹

Újszerű megközelítést igényelt a létező állami támogatások kezelése. A Csatlakozási Okmány által meghatározott eljárás szerint – amely eltér az eddigi bővítések során alkalmazott gyakorlattól – a csatlakozás előtt hatályba lépett támogatások ún. létező támogatásnak minősülhetnek, ha a nemzeti jogszabályok alapján, a nemzeti támogatásokat ellenőrző hatóság által összeegyeztethetőnek minősített támogatási intézkedést az Európai Bizottság részére a tagállam csatlakozásig bejelentette, és a Bizottságnak nem merült fel komoly kétsége az intézkedés acquis-val való összeegyeztethetőségét illetően.

Amennyiben a Bizottságnak komoly kétsége merült fel, mint ahogy ez eddig több esetben is [Lengyel villamosenergiaipar illetően, az átállási költségekkel kapcsolatban, a Cseh Agrobanka, valamint a magyar Postabank] történt, igen részletes hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményez. A hivatalos vizsgálati eljárásról szóló döntés 2004. május 1-jével hatályosul, és az ügyet az állami támogatási acquis alapján ítéli meg.

A létező támogatási kategória mind a támogatási programokra, mind az egyedi támogatásokra alkalmazható. A létező támogatások igen nagy előnye, hogy ezeket a támogatási programokat, illetve egyedi támogatásokat az Unióhoz történt csatlakozás ténye tulajdonképpen nem érinti, azokat változatlan formában és feltételekkel lehet lejárattukig – általában 2006. december 31-ig – működtetni. A létező támogatások Bizottság általi esetleges vizsgálata nem vonhatja maga után a vizsgálat előtt már kifizetett támogatások visszafizetésének kötelezettségét még akkor sem, ha az adott támogatási intézkedést a jövőre nézve esetleg meg kell változtatni, vagy meg kell szüntetni.

Magyarországnak a Csatlakozási Okmány mellékletében felsorolt 21 létező támogatási program¹⁰ mellett a csatlakozásig tartó időszakban az ún. interim eljárás keretében volt lehetősége újabb támogatások létező támogatásként történő bejelentésére. Magyarország 2003-ban 11 támogatási intézkedést jelentett be. 2004-ben további 24 bejelentés történt. A bejelentett támogatási programok között jellemzően célleírások, adórendeletek, tőke- és hitelprogramok szerepelnek¹¹. A 2004-ben bejelentett esetek vizsgálata néhány esetben még folyamatban van. A Bizottsági eljárás alapvető kérdése, hogy egy-egy bejelentett intézkedésnek valóban van-e csatlakozáson túlnyúló hatása, és ha igen, akkor az intézkedés összeegyeztethető-e az állami támogatási acquis-val. Hivatalos vizsgálati eljárás – mint ahogy arra az előbbieken a lengyel, a cseh és a magyar eseteket említve már utaltam – csupán az összeegyeztethetőséget illető komoly kétség esetén indulhat.

A szállítási és a mezőgazdasági ágazatban nyújtott támogatások esetében, a Csatlakozási Okmány alapján az előbbi eltérő – enyhébb – szabályozás érvényesült, nevezetesen a csatlakozást követő négy hónapon belül bejelentett esetek¹² automatikusan létező támogatásnak minősülnek. Az összeegyeztethetőség e támogatások esetében nem feltétele a létező támogatássá nyilvánításnak¹³.

A Csatlakozási Okmány szerint az állami támogatási acquis teljes alkalmazása alóli mentességek limitáltak (Szlovénia és a balti államok nem is rendelkeznek ilyen kedvezményekkel) és a hazai vonatkozásúak¹⁴ legkésőbb 2011-ben megszűnnek. A megállapodások minden

¹⁰ A Csatlakozási Okmány mellékletében szereplő 223 darab létező támogatási intézkedés megoszlása az országok között: Csehország 170, Ciprus 31, Magyarország 21, Szlovénia 15, Szlovákia 9, Lengyelország 8, Málta 7, Litvánia 6, Lettország és Észtország 3-3. Az eltérés a támogatási rendszerek különbözőségeiből is adódik, a Cseh listán lévő támogatások jelentős része egyedi támogatás.

¹¹ A bejelentett és a Bizottság által létező támogatásnak minősített támogatási intézkedések listája a Pénzügyminisztérium honlapján (www.p-m.hu) belül, a TVI-oldalán megtalálható.

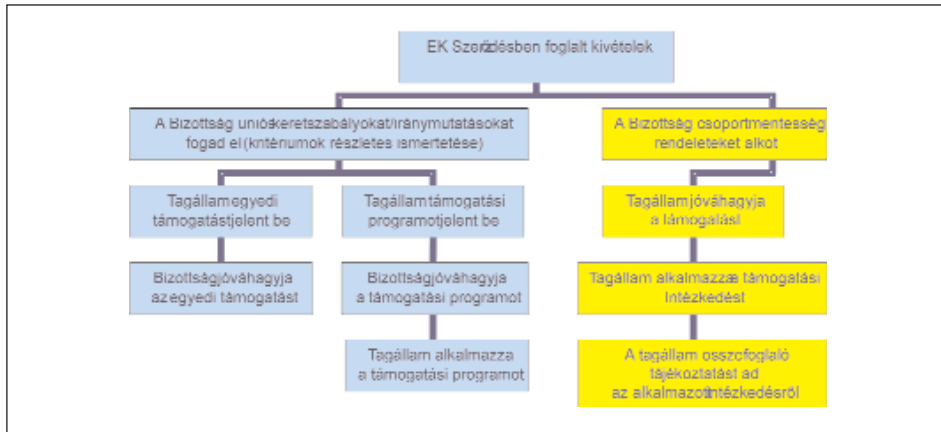
¹² Szállítási ágazatban: 55 intézkedés

Mezőgazdasági ágazatban: 108 intézkedés

¹³ A Csatlakozási Okmány értelmében az új tagállamok a szállítási ágazatban létezőnek minősülő támogatások mind egyikét módosítják annak érdekében, hogy azok legkésőbb a csatlakozást követő harmadik év végére megfeleljenek a Bizottság által alkalmazott iránymutatásoknak.

¹⁴ A Csatlakozási Szerződés Magyarország vonatkozásában az ún. nagyberuházói adókedvezmények, az off-shore vállalkozások, valamint a helyi iparüzési adó tekintetében tartalmaz átmeneti mentességet (X. melléklet 4. Versenypolitika pont).

⁹ A nem hivatalos fordítás a Pénzügyminisztérium honlapján (www.p-m.hu) belül a Támogatásokat Vizsgáló Iroda oldalairól letölthető (TVI információs füzetek 13–18. számok)

egyes elemét teljes mértékben figyelembe kell venni, a Bizottság semmilyen könnyítést sem enged, azaz ezeken a területeken az állami támogatási szabályok betartásában a nemzeti ellenőrző hatóságoknak nagyobb lehet a szerepe, amennyiben nem kívánatos az átmeneti mentesség által biztosított kedvezmény kockáztatása.

A regionális támogatási térképek elengedhetetlenek ahhoz, hogy az új tagállamok regionális beruházási támogatást nyújthassanak. Ez a térkép határozza meg ugyanis, hogy adott beruházáshoz az állam maximálisan mennyi támogatást adhat. A Bizottság nem tudta elkészíteni a csatlakozás időpontjáig a regionális támogatási térképekről szóló határozatait, a regionális támogatások leállítása viszont elképzelhetetlen lett volna az új tagállamok tekintetében, hiszen ez az egyik alapja az Unió strukturális alapjaiból finanszírozott támogatásoknak is. Ennek megfelelően az új tagállamok azt a tanácsot kapták, hogy a csatlakozás előtt hatályos, általában a Társulási Tanács által elfogadott regionális térképeik¹⁵ meghosszabbítását kérik a Bizottságtól a létező támogatásokra vonatkozó eljárás keretében a strukturális alapok jelenlegi programozási időszaka végéig tartó lejáratával, azaz 2006. december 31-ei hatállyal. Hasonló a helyzet azokkal a nemzeti támogatási programokkal is, amelyek a Strukturális Alapokból történő támogatások társfinanszírozásának biztosítására hivatottak.

A jelenleg hatályos magyar támogatási térkép¹⁶ szerint beruházásokhoz adható

maximális támogatási intenzitás a következő:

Térség	Maximális támogatási intenzitás ¹⁷
Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Közép-Dunántúl és Dél-Dunántúl, valamint Nyugat-Dunántúl egyes kistérségeiben ¹⁸	50%
Nyugat-Dunántúl ¹⁹ néhány kistérség kivételével főszabályként	45%
Pest megye	40%
Budapest	35%

Az adók és egyéb közterhek elengedése, mérséklése a támogatáspolitikánál különösen fontos területét jelenti. A veszteséges vagy kritikus helyzetben lévő vállalkozások adóterheinek és egyéb köztartozásainak elengedése, ha nem is valamennyi, ám számos új tagállamban gyakorlat. Amennyiben ezt a kedvezményt, azaz az illetékes hatóság, állami szerv egyedi határozata alapján hozott döntést a közterhek optimalizálásának lehet tekinteni, igazolni lehet azt az álláspontot, hogy az adott kedvezmény, állami forrása ellenére sem minősül állami támogatásnak, tekintettel arra, hogy bármely piaci magánbefektető hasonlóan cselekedett volna. Amennyiben az ilyen intézkedéseket nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak juttatott támogatásként ítéljük meg, a Bizottság megmentési és szerkezetátalakítási támogatásokra vonatkozó iránymutatása²⁰ szerint szükséges eljárni. Az iránymutatás nem csak azt határozza meg, hogy tízévente egyszer lehet ilyen jellegű támogatásban részesíteni egy-egy vállalatot, ha-

nem egy olyan szerkezetátalakítási terv kidolgozása és pontos végrehajtása is a támogatás elengedhetetlen feltétele, amely eredménye egy elfogadható időn belül talpraálló, életképes vállalkozás.

A csatlakozás következményei

Az Európai Unióhoz történt csatlakozás az állami támogatások tekintetében az új tagállamokban, így természetesen Magyarországon is, elsősorban eljárási újdonságokat eredményezett – az engedélyezési eljárás fóruma és időtartama jelentősen változott, a TVI „átállt a hazai oldalra”, a kizárólagos hatáskörrel rendelkező Európai Bizottság eljárásának hossza többszöröse a korábbi hazai gyakorlatnak. Ennek megfelelően, a támogatást nyújtók új kihívások előtt állnak, elsősorban a Bizottság előzetes jóváhagyását igénylő támogatási intézkedéseiket jó előre meg kell tervezniük, amennyiben azok nem tartozhatnak valamely csoportmentességi rendelet hatálya alá.

Másodsorban, komoly figyelmet kell szentelni egy-egy létező támogatásnak minősített intézkedés módosításának, elkerülendő a módosított támogatási program új támogatásként való bejelentését. A hazai gyakorlat ugyanis azt mutatja, hogy a támogatást nyújtókban még nem tudatosult kellőképpen, hogy egy létező támogatási program megváltoztatása új támogatásnak minősül, amelyet a Bizottsággal – az általános eljárási szabályok szerint²¹ – engedélyeztetni kell. A kedvezményezett vállalkozások feladata továbbra is az arról való meggyőződés, hogy az igénybe vett támogatást a Bizottság valóban engedélyezte-e (ehhez segítséget nyújthatnak, többek között a nemzeti ellenőrző hatóságok is).

Végül, valamennyi tagállam számára kihívás, hogy a 25-ök Európájában hogyan lehet a hatályos állami támogatási szabályok betartása mellett a befektetők „kegyeit elnyerni”, illetve – már a jövőbe tekintve – hogyan lehet a meghirdetett szabályozási reform²² végrehajtása során az igencsak eltérő tagállami érdekeket érvényre juttatni.

¹⁵ A magyar regionális támogatási térkép 2001. szeptemberében került kihirdetésre, az akkor hatályos közösségi acquis szabályai alapján adható maximális mértékekhez képest kedvezőbb mértékekkel. A csatlakozási tárgyalások előrehaladtán megfelelően a térkép többször is módosult, míg az Európai Bizottság a 2003. évről szóló országjelentésében nyugtázta a 2003. január 1-jétől hatályba lépett módosítás megfelelőségét.

¹⁶ 85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 30. § (1)–(2) bekezdése.

¹⁷ A kis- és középvállalkozások esetében a fenti értékek mind-egyike 15 százalékponttal növekszik.

¹⁸ Celdömölké, Letenyei, Óriszentpéteri, Téli, Vasvári, Zalaszentgróti

¹⁹ Ld. a fenti kistérségek kivételével

²⁰ A nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (2004/C 244/02), 2004. október 10.

²¹ A Tanács 1999. március 22-ei 659/1999/EK rendelete az EK Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról

²² A jelenlegi szabályok jelentős része 2006 végén hatályát veszti, a módosításról való egyeztetések az Európai Bizottság és a tagállamok szakértőiből álló állami támogatási tanácsadó bizottság között több rendelkezés tekintetében már folyamatban vannak.